جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

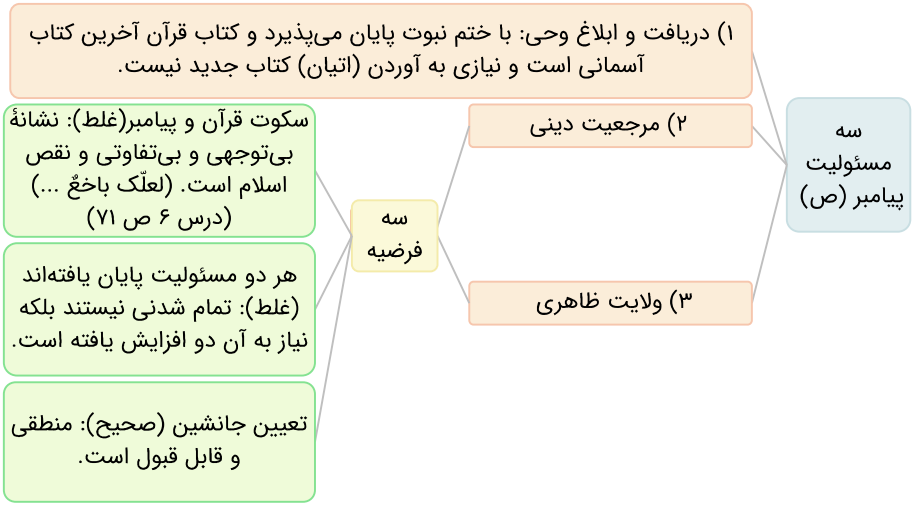
درس هفتم: امامت، تداوم رسالت

◀ سه مسئولیت پیامبر (ص)

۱) **دریافت و ابلاغ وحی:** با ختم نبوت پایان می‌پذیرد و کتاب قرآن آخرین کتاب آسمانی است و نیازی به آوردن (اتیان) کتاب جدید نیست.

۲) **مرجعیت دینی**

۳) **ولایت ظاهری**

@DaneshSad

تعیین امام: امام باید معصوم باشد و تشخیص آن با خداوند است و همان‌طور که پیامبر (ص) از طرف خدا معرفی و معین می‌شود فرد شایستهٔ امامت هم از طرف خداست.

◀ آیات و روایات مربوط به امامت

۱- آیهٔ انذار

- (و انذرعشیرتک الاقربین): خویشان نزدیکت را انذار کن.
- حدود سه سال پس از بعثت - دعوت خویشاوندان - چهل نفر از بزرگان بنی هاشم - دربارهٔ اسلام با آنان سخن گفت.
- در برابر درخواست پیامبر (ص) همه سکوت کردند، امام علی (ع) فرمود: «من یار و یاور تو خواهم بود.» (امام علی علی (ع) نوجوانی ۱۳ ساله بود) (درس ۸ ص ۹۷)
- این درخواست پیامبر سه بار مطرح شد و هر بار در سکوت دیگران امام علی (ع) قاطعانه اعلام آمادگی کرد.
- پیامبر (ص) دست آن حضرت را در دست گرفت و بیعت ایشان را پذیرفت و فرمود: «همانا این برادر من (اخوّت) وصی من (وصایت) و جانشین من (خلافت) در میان شما خواهد بود.»

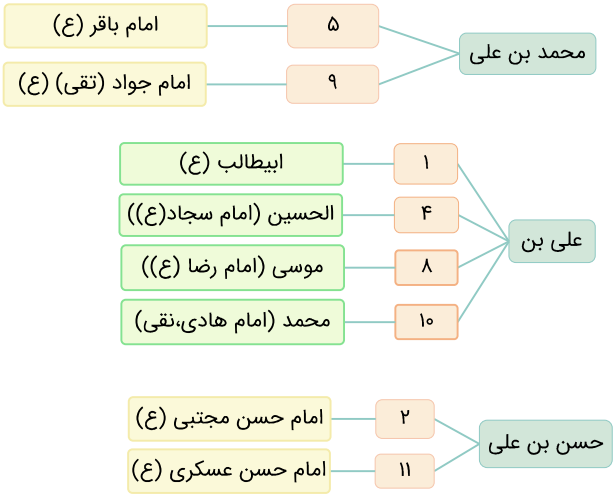
جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

۲- آیهٔ ولایت (آیهٔ حفظی)

- ﴿انّما ولیّکم الله و رسوله و (۱) الّذین آمنوا (۲) الّذین یقیمون الصّلاة و (۳) یؤتون الزّکاة و (۴) هم راکعون﴾ (۴ ویژگی ولی)
- شتاب - رکوع - صدقه - فقیر - انگشتر - تکبیر مردم - حمد و سپاس پیامبر (تحمید)
- نزول این آیه در چنین شرایطی و اعلام ولایت حضرت علی (ع) برای این بود
  - مردم با چشم ببینند.
  - به زبان پیامبر (ص) بشنوند.
  - امکان مخفی کردن (کتمان) آن نباشد.

۳- حدیث جابر (آیهٔ اطاعت)

- در مدینه آیهٔ ۵۹ سورهٔ نساء نازل شده: ﴿یا ایّها الّذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرّسول و اولی الامر منکم﴾
- حدیث جابر در تفسیر این آیه بیان شده است که نام یکایک ائمه در آن مذکور است. (معرفی اولی الامر)
- در این حدیث علاوه بر ذکر نام همهٔ امامان دربارهٔ غیبت امام زمان سخن رفته و فقط افرادی که **ایمان راسخ** دارند به عقیدهٔ او باقی می‌مانند.

۴- حدیث ثقلین

- این حدیث به طور مکرر (متواتر) از جمله روزهای آخر عمر پیامبر (ص) بیان شده است.
- «انی تارک فیکم الثّقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتم بهما لن تضلّوا ابداً و انّهما لن یفترقا حتّی یردا علیّ الحوض»
- این حدیث عصمت اهل بیت (ع) را بیان می‌کند و تمسک به ثقلین موجب نجات از گمراهی است و این دو از هم جدا نمی‌شوند.
- ارتباط معنایی با حدیث «علی مع القران و القران مع علی» (درس ۸) و آیهٔ تطهیر

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

۵- حدیث منزلت

- «انت منی بمنزلة هارون من موسی الّا انّه لا نبی بعدی» (ختم نبوت) (ارتباط معنایی با اشعار ص ۳۱)
- امام علی (ع) به منزلهٔ هارون برای پیامبر (ص) است و مشاور و پشتیبان و شریک در امر هدایت مردم است.

۶- حدیث غدیر (آیهٔ تبلیغ)

- **آیهٔ تبلیغ:** ﴿یا ایّها الرّسول بلّغ ما انزل الیک من ربّک و ان لم تفعل فما بلّغت رسالته و الله یعصمک من النّاس انّ الله لا یهدی القوم الکافرین﴾
- دهم هجری، حجهٔ الوداع، حجهٔ البلاغ، هزاران نفر، هجدهم ذی‌حجه
- قبل از حدیث غدیر (مقدّم): «ایّها النّاس من اولی النّاس بالمومنین من انفسهم»
- **حدیث غدیر:** «من کنت مولاه فهذا علی مولاه»
- حفظ جان پیامبر از شر مردم (منافقان) ﴿و الله یعصمک من النّاس﴾
- اهمیت پیام‌رسانی به اندازهٔ اهمیت رسالت ﴿و ان لم تفعل فما بلّغت رسالته﴾
- صد و ده نفر از اصحاب پیامبر (ص) که در غدیر حاضر بودند آن را بی هیچ واسطه‌ای از پیامبر (ص) نقل کرده‌اند.
- دانشمندان، تاریخ‌نویسان و مفسران بزرگ جهان اسلام نیز این واقعه را با مدارک زیادی در کتاب‌های خود آورده‌اند که نام ۳۵۰ نفر از آن‌ها در کتاب الغدیر آمده است.

◀ عصمت اهل بیت (ع) (آیهٔ تطهیر)

معصومین (ع)، مصون از گناه و خطا هستند.

نزول آیهٔ تطهیر پس از جمله دعایی: «خدایا اینان اهل بیت من‌اند، آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن» نازل شد.

آیهٔ تطهیر: ﴿انّما یرید الله لیذهب عنکم الرّجس اهل البیت و یطهّرکم تطهیرا ... ﴾

این آیه هر گونه گناه و پلیدی را از پیامبر و امام علی و حضرت فاطمه امام حسن و امام حسین دور می‌کند (۱+۴) و آنان را معصوم از گناه و پلیدی معرفی می‌کنند.

پیامبر اکرم (ص) برای آگاهی مردم از این موضوع مدت‌ها هر روز صبح هنگام رفتن به مسجد (مُدّت مدید صبحگاهی) از درخانهٔ فاطمه (س) می‌گذشت و اهل خانه را اهل بیت صدا می‌زد و **آیه تطهیر** را می خواند (مرجعیت دینی).

هنگام نزول آیه، پیامبر (ص) و چهار نفر حضور داشتند لذا نام این چهار بزرگوار ذکر شده و در سخنان دیگر پیامبر (ص) امامان بعدی هم جزء اهل بیت شمرده شده‌اند.

نتیجه‌گیری

۱) پیامبر اکرم (ص) با هدایت و **راهنمایی خداوند** حضرت علی و یازده فرزند ایشان را به جانشینی خود معرفی کرده است و آنان مسئولیت‌دار امامت‌اند. (حدیث جابر - آیه ولایت)

۲) لازمهٔ این مرتبه از جانشینی علم کامل و عصمت از گناه و اشتباه است همان‌گونه که رسول خدا (ص) این دو ویژگی را دارا بود. (آیه تطهیر - حدیث ثقلین)

۳) حضرت فاطمه (س) جزء اهل بیت است و اگر چه عهده دار امامت نبود، اما علم و عصمت کامل دارد و پیروی از کلام و رفتار وی بر همهٔ مسلمانان واجب است و سرچشمهٔ **هدایت و رستگاری** است. (آیهٔ تطهیر)

@DaneshSad